

Wozniacki i finalen

Af BNB

NEW YORK: Det foreløbige klimaks i Caroline Wozniackis imponerende comeback til tennistoppen indtraf fredag aften, hvor danskeren for anden gang i karrieren spillede sig i finalen i US Open.

Det skete efter en hård semifinalen mod den hårdtslående kineser Shuai Peng, der kramperamt ved stillingen 7-6, 4-3 til Wozniacki måtte opgive at fortsætte.

Første sæt blev nok svære, end 10. seedede Caroline Wozniacki, der gik ind til kampen som storfavorit efter fem sejre i seks indbyrdes møder, lige havde regnet med.

Caroline Wozniacki havde knapt nok nået at få armene ned efter sin semifinalesejr, før hun fandt ud af, hvem hun skal møde i finalen. Det blev nemlig – ikke så overraskende – hjemmebanefavoritten Serena Williams, der spillede sig videre efter en overbevisende sejr over russiske Ekaterina Makarova.

Serena Williams vandt med de knusende cifre 6-1, 6-3.

Passagerforeningen: Kun rige har mulighed for at pendle

PENDLERE

Af Emil Vendelbo Johansen

BORNHOLM: Antallet af pendlere på Bornholm er faldende.

Det vurderer formand for Bornholms Passagerforening, Bjørn Carlsen. Han mener, at antallet er maksimalt 750 personer. Dette tal dækker over både ind- og udpendlere. Han påpeger, at det helt store problem er det skattemæssige fradrag, og at det hermed også er der, løsningen skal findes.

– Det der er galt er, at fradragsværdien er betydeligt lavere for Bornholm end for resten af Danmark. Og det er et kæmpe problem, lyder det fra Bjørn Carlsen.

Det betyder, at man som arbejdstager skal have en ganske høj løn, før man overhovedet har råd til at pendle til og fra øen for at arbejde.

Hvis en slagterimedarbejder bliver ledig, så har han eller hun ikke mulighed for at tage til hovedstaden for at arbejde, da net-

tobeløbet, som det ville koste medarbejderen, slet ikke står mål med vedkommendes indtægt.

Pendlerhotel

– Desuden arbejder vi meget intenst på, at flyene får flere afgang. Vi ønsker ikke flere weekendafgange, men flere afgang på hverdagsmorgener, siger Bjørn Carlsen.

– Vi har også tænkt på, at der kunne oprettes et såkaldt pendlerhotel i København, hvor man som pendler kan leje et værelse. Langt hovedparten af vores medlemmer arbejder i København eller omegn.

– Men først og fremmest skal vi have en transport- og skattemæssig ligestilling med resten af Danmark, mener Bjørn Carlsen.

Bornholms Tidende har fulgt pendler Ann Hartl, som årligt betaler 80.000 kroner for at kunne pendle fra Bornholm til sit job på Sjælland.

Først og fremmest skal vi have en transport- og skattemæssig ligestilling

FAKTA

Hvis en ledig slagterimedarbejder skal til job i Region Hovedstaden, vil det betyde et dramatisk fald i den disponible indkomst.

- Ved at arbejde på Bornholm er den disponible indkomst 183.140 kroner.
- Ved at arbejde i nabokommunen bliver den disponible indkomst 105.730 kroner.
- Ved ledighed bliver den disponible indkomst 100.450 kroner.
- Distancependlerens årlige nettoomkostning udgør typisk imellem 60.000 og 80.000 kroner.

Kilde: Bornholms Passagerforening

Bornholms Tidende har fulgt Ann Hartl på en dag som pendler mellem hjemmet i Rønne og arbejdet i Roskilde.
Foto: Torben Østergaard Møller

BORNHOLM SIDE 4 OG 5

Daniel og Nadine Hauptmann har startet nyt firma i Nexø.
Foto: Jens-Erik Larsen

REPARATION

på alle bilmærker udføres

Kig ind og få et godt tilbud!

AUT. VÆRKSTED

POWERED BY INFOMEDIA

Jag som pendler mellem hjemmet i Rønne og arbejdet i Roskilde på Sjælland:

To flyveture og fire togture senere ...

PENDLER

Af Torben Østergaard Møller

Det er en lidt atypisk arbejdsdag for Ann Hartl.

Hun skal først med flyveren klokken 10 fra Bornholms Lufthavn for at tage turen til jobbet på University College Sjælland i Trekroner, som udgør en bydel i den østlige udkant af Roskilde.

Der skal hun denne dag levere fire undervisningslektioner a 45 minutter med start klokken 14.

Nok har hun haft god tid denne morgen, men til gengæld ved hun allerede nu, at hun først kan nå det sidste fly fra Københavns Lufthavn i Kastrup og hjem til Bornholm klokken 22.10. Så vil hun være hjemme på øen igen klokken cirka 22.45, hvorefter hun blot mangler køreturen til hjemmet i Rønne.

Og heldigvis skal hun ikke af sted allerede den næste morgen med det tidlige morgenfly klokken 06.15. Det har hun ellers prøvet – at komme og sætte sig måske endda i samme sæde ved sekstiden om morgenen og efter for lidt søvn, fordi hun afteinen før kom hjem med det sene fly.

Hun har pendlet fra Bornholm igennem mange år og ad flere omgange, senest i fem år, og hun har sine rutiner. For eksempel har hun tilstrækkeligt med is i maven til at ankomme i sidst mulige øjeblik til Bornholms Lufthavn og har ikke travlt med at stille sig i kø til sikkerhedstjekket.

På hjemturen, skal det vise sig cirka 12 timer senere denne dag, sætter hun til gengæld pris på at komme først igennem tjekket og ud at kapre det allerbageste sæde i flyet.

— Lea bader, når andre passagerer

Knap en halv times tid før flyafgang klokken 10 mandag formiddag i Bornholms Lufthavn.

To flyveture og f

I toget fra lufthavnen på vej mod Hovedbanegård

I dobbeltdekkertoget mod Trekroner.

ARTIKELLISTE

er vi det enter

har igennem holm inde rigtig mange arbejde.

n haldercenter.

od mad,

ygninger.

bejdsparter, delser

å tilmeld dig september.

ERIE RET

SPAR P TIL 0%

SPAR 3.000,- .799,-

SPAR 1.850,- .799,-

SPAR

Cirka 12 timer senere denne dag, sætter hun til gengæld pris på at komme først igennem tjekket og ud at kapre det allerbageste sæde i flyet.

– Jeg hader, når andre passagerer sætter et knæ i ryggen på mig, forklarer hun med et smil på hjemturen.

Men den er der længe til lige nu. Hun sidder i en stol i lufthavnen og fortæller lidt om sit rejseri, mens de øvrige passagerer tager turen rundt i sikkerhedskøen.

– Normalt tjekker jeg ind over nettet hjemmefra, men det fungerer ikke for tiden, siger hun.

– Og så gemmer jeg gerne billetten som en pdf på min mobil, for så har jeg min strejkode på den til sikkerhedskontrollen. Det er sådan nogle små tekniske fif, der er gode til at gøre det hele lidt lettere. Alt handler om at gøre det hele så ukompliceret og lidt forstyrrende som muligt, når man pendler, og bare det ikke at skulle huske sin printede billet er en lille lettelse.

Ann Hartl ville ønske, at Bornholmerflyet havde en app til at styre alt vedrørende billetter, ligesom for eksempel SAS har.

– Men det er dyrt at udvikle sådan en app, konstaterer hun.

Direktørtid

Der er mange forskellige typer af pendlere på Bornholm, siger hun, som også er leder af Pendlergruppen i Bornholms Passagerforening, som kæmper for bedre forhold til pendlerne.

Nogle pendler dagligt, andre en enkelt gang hver vej i løbet af en uge, mens atter andre for eksempel kan arbejde på en børeplatform og er væk 14 dage ad gangen og derefter hjemme i tre uger.

– For tiden har jeg selv meget uregelmæssige arbejdstider, så der er ikke nogen fast rytme, siger hun og bevæger sig så småt frem mod sikkerhedstjekket.

Først torsdag skal hun således igen af sted til University College Sjælland. Det åbnede for et par siden i et nyt campus i Trekroner, og inden da foregik hendes undervisning på afdelingen i Nykøbing Falster, som jo ligger endnu længere væk. Der er stadig dage, hvor

Knap en halv times tid før flyafgang klokken 10 mandag formiddag i Bornholms Lufthavn.

Så står den på en vandretur fra indenrigslufthavnen over til udenrigs og til togperronen under lufthavnen.

på næsten-dansk og siden også på engelsk. Der bliver faktisk leveret ikke så få instrukser i forbindelse med sådan et lille hop over et hjørne af Østersøen.

Flyet lander planmæssigt klokken 10.25 i Københavns Lufthavn. Så skal der gås, for vi befinder os jo i indenrigslufthavnen og skal til toget, som ligger i udenrigs. Der går gratis shuttlebusser, men den benytter Ann Hartl ikke.

– Jeg går altid til toget, siger hun.

– Der er cirka en kilometer hver vej her i lufthavnen og det samme, når vi kommer til Trekroner og går til min arbejdsplads. Så det bliver

sinde at fralytte den for alvor, men det er ikke desto mindre vigtigt for hende at komme ud og få impulser i forbindelse med sit arbejde borte fra øen – samt ved sine talrige smuttere til London.

Og så sætter hun stor pris på de muligheder, der i dag er for både at holde møder med folk over internettet og også lave undervisning i form af den såkaldte E-læring. De er med til at begrænse rejseaktiviteten og bidrager til at gøre det nemmere at være pendler bosiddende på Bornholm.

I toget fra lufthavnen til Hovedbanegården fortæller hun, at hun er

ler i toget, og det er faktisk en fordel, haha, ler hun.

– Så når jeg tager det tidlige fly, kan man godt sige, at mit arbejde begynder klokken 7.45 på Hovedbanegården.

80.000 kroner

Denne dag triller toget til Roskilde ind på perronen klokken 11.35.

– Det optimale for Bornholm vil være at opnå trafikal ligestilling, hvor det koster det samme at rejse en kilometer over vand som over land, siger Ann Hartl, da vi sidder i dobbeltdekkertoget mod Roskilde.

På Trekroner Station står vi af og spadserer en kilometers penge forbi Roskilde Universitetscenter og en masse nybyggede ungdoms- og andre boliger til hendes arbejdsplads. Klokken 12.10 er vi fremme, og nu står den på frokost, inden undervisningslektionerne begynder klokken 14.

Ved 17.30-tiden går turen tilbage til togstationen, og Ann Hartl kører til Sjælør, hvor hun besøger sin datter.

Lidt før klokken 21 er hun igen på Hovedbanegården, hvor hun klokken 21 tager toget til Københavns Lufthavn, og derfra går turen fra udenrigs- og til indenrigslufthavnen.

På apostolens heste igen. Flyet afgår planmæssigt klokken 22.10 mod Bornholm. Ann Hartl var første passager ude i flyet og satte sig på bageste sæde. Det er igen en stort set udsolgt afgang.

Da vi nærmer os Bornholm, kigger hun ud af vinduet. Ude til venstre, langt nede blinker lysene fra Rønne op mod os.

– Det er det, der gør det meningsfuldt at pendle, siger hun.

– Det er et dejligt syn. Om vinteren kan man se både juletræet og skøjtebanen på Store Torv.

Klokken 22.43 er hun nået ind i ankomsthallen i Bornholms Lufthavn. Uden for på parkeringspladsen venter bilen.

Inde i Rønne venter hjemmet.

ØKONOMIEN

Når Ann Hartl har pendlet regelmæssigt på et mere eller mindre dagligt basis, har hun haft månedskort til flyet. Det koster cirka 10.000 kroner, og man kan så rejse frit inden for en måned.

– Men så skal man også rejse minimum 15 gange retur, ellers er det billigere med et klippekort, som dur i tre måneder, siger hun.

– Så mange pendlere giver

Fremme ved University College Sjælland i tid til frokost inden undervisningsstart klokken 12.10.

Tilbage på Hovedbanegården efter togtur her på perron 5 ankommer toget til lufthavnen.

POWERED BY INFO MEDIA

ARTIKELLISTE

– Men det er dyrt at udvikle så-
an en app, konstaterer hun.

Direktørtid

Der er mange forskellige typer af pendlere på Bornholm, siger hun, som også er leder af Pendlergruppen i Bornholms Passagerforening, som kæmper for bedre forhold til pendlere.

Nogle pendler dagligt, andre en enkelt gang hver vej i løbet af en uge, mens andre har et eksempel kan arbejde på en bopæl og er væk 14 dage ad gangen og derefter hjemme i tre uger.

– For tiden har jeg selv meget uregelmæssige arbejdstider, så der er ikke nogen fast rytme, siger hun og bevæger sig så småt frem mod sikkerhedstjekket.

Først torsdag skal hun således igen af sted til University College Sjælland. Det åbnede for et par år siden i et nyt campus i Trekroner, og inden da foregik hendes undervisning på afdelingen i Nykøbing Falster, som jo ligger endnu længere væk. Der er stadig dage, hvor hun skal dertil.

– Men jeg tager altid, så vidt det overhovedet er muligt, ud og hjem samme dag, siger hun.

På vej fra lufthavnsbygningen ud til flyet ser manden på bagagevognen hende lidt an.

– Jaja, jeg ved det godt, det er direkte tid i dag, siger hun til ham.

Lufthavnspersonalet lærer de regelmæssige pendlere at kende efterhånden.

– Og de er jo vant til at se mig på 6.15-afgangen, forklarer hun.

Også hos stewardessen i flyet er der tale om gensynsglæde. Der er kun ganske enkelte ledige pladser i kabinen, og opmærksomheden fra passagerernes side virker ikke overvældende, da kaptajnen rutinemæssigt fyrer en lettere skratte og uforståelig salve af på henholdsvis svensk og engelsk.

Det samme gælder, da stewarden mere artikuleret leverer foredraget om sikkerhed, svømmeveste, rygning (forbudt) og så videre. Først

Så står den på en vandretur fra indenrigslufthavnen over til udenrigs og til togperronen under lufthavnen.

på næsten-dansk og siden også på engelsk. Der bliver faktisk leveret ikke så få instrukser i forbindelse med sådan et lille hop over et hjørne af Østersøen.

Flyet lander planmæssigt klokken 10.25 i Københavns Lufthavn.

Så skal der gås, for vi befinder os jo i indenrigslufthavnen og skal til toget, som ligger i udenrigs. Der går gratis shuttlebuser, men den benytter Ann Hartl ikke.

– Jeg går altid til toget, siger hun.

– Der er cirka en kilometer hver vej her i lufthavnen og det samme, når vi kommer til Trekroner og går til min arbejdsplads. Så det bliver til fire kilometer i dag, og det er så den motion, jeg får. Jeg kan faktisk mærke det på vægten, hvis ikke jeg går turen.

Impulser

Hun underviser i *leisure management*, der som omdrejningspunkt har fritidsindustrien, altså turisme, kunst, kultur og sport, og hun forsvarede i 2003 sin ph.d. om turisme på Bornholm.

Nok er hun født og opvokset i Hamburg, men man skal lytte særdeles grundigt efter for at få farten af det i sproget, og siden 1984 har hun da også boet på Bornholm. Hun flyttede på et tidspunkt sammen med datteren væk fra øen, men de savnede begge Bornholm så meget, at de vendte tilbage igen.

Datteren på 21 år er dog nu under uddannelse og bor ved Sjæler Station i København. Og nok holder Ann Hartl så meget af øen, at hun ikke kan forestille sig nogen-

sinde at fralytte den for alvor, men det er ikke desto mindre vigtigt for hende at komme ud og få impulser i forbindelse med sit arbejde borte fra øen – samt ved sine talrige smuttere til London.

Og så sætter hun stor pris på de muligheder, der i dag er for både at holde møder med folk over internettet og også lave undervisning i form af den såkaldte E-læring. De er med til at begrænse rejseaktiviteten og bidrager til at gøre det nemmere at være pendler bosiddende på Bornholm.

I toget fra lufthavnen til Hovedbanegården fortæller hun, at hun er blevet leder i Pendlergruppen i passagerforeningen, fordi hun opdagede de store udfordringer i at pendle, da hun selv begyndte at rejse meget.

– Og kommunen vil jo gerne tiltrække folk, men pendlingen er en hæmsko, siger hun.

– Vi oplever, at mange synes, at det bliver for dyrt.

På Hovedbanegården venter vi en 10 minutters tid på toget videre mod Roskilde. Fra Rønne tager det hende cirka 2-1/2 time at komme til arbejdspladsen i Roskildes udkant. De dage, hun skal til Falster, tager det hende 3-1/2 time at komme på arbejde.

– Men jeg benytter min transporttid effektivt, siger hun.

– I flyet lukker jeg bare af, det er min alenetid. Og når jeg tager toget på Hovedbanegården, er det frem med iPad'en eller computeren, og så forbereder jeg mig, besvarer mails og så videre. Det er meget uforstyrret, og det er også svært at fore længerevarende telefonsamtaler i toget, og det er faktisk en fordel, haha, ler hun.

– Så når jeg tager det tidlige fly, kan man godt sige, at mit arbejde begynder klokken 7.45 på Hovedbanegården.

80.000 kroner

Denne dag triller toget til Roskilde ind på perronen klokken 11.35.

– Det optimale for Bornholm vil være at opnå trafikal ligestilling, hvor det koster det samme at rejse en kilometer over vand som over land, siger Ann Hartl, da vi sidder i dobbeltdekkertoget mod Roskilde.

– Det bør ikke være en voldsom økonomisk belastning at pendle fra Bornholm og til Region Hovedstaden. Det forsøger vi i Pendlergruppen at forklare politikerne. Man bør indføre et fradrag per dag, som kan udligne de der 80.000 kroner, som det nu koster for eksempel mig at pendle. Og det ville de facto være en Lex Bornholm, for ingen andre kommuner i landet har den samme problematik, hvor man ikke uden videre kan krydse kommunegrænsen efter arbejde. Da der var risiko for fyringer af slagteriarbejdere, kunne jeg ikke lade være med at tænke på, at den lønkategori ville have meget svært ved at få råd til at pendle, siger hun.

Pendlergruppen har cirka 175 medlemmer, men Center for Regional og Turismedforskning i Nexø anslår, at der er i alt cirka 1.000 personer på Bornholm, der pendler.

– Så jeg håber på, at vi får nogle flere medlemmer, så vi kan tale med en stærkere røst, siger hun.

Der kommer os Bornholm, siger hun ud af vinduet. Ude til venstre, langt nede blinker lysene fra Rønne op mod os.

– Det er det, der gør det meningsfuldt at pendle, siger hun.

– Det er et dejligt syn. Om vinteren kan man se både juletræet og skøjtebanen på Store Torv.

Klokken 22.43 er hun nået ind i ankomsthallen i Bornholms Lufthavn. Uden for på parkeringspladsen venter bilen.

Inde i Rønne venter hjemmet.

ØKONOMIEN

Når Ann Hartl har pendlet regelmæssigt på et mere eller mindre dagligt basis, har hun haft månedskort til flyet. Det koster cirka 10.000 kroner, og man kan så rejse frit inden for en måned.

– Men så skal man også rejse minimum 15 gange retur, ellers er det billigere med et klippekort, som dur i tre måneder, siger hun.

– Så mange pendlere giver køb på den fleksibilitet, der er i månedskortet, fordi den kan blive for dyrekøbt.

Sidste år kunne hun bogføre et befordringsfradrag på selvangivelsen i størrelsesordenen 125.000 kroner. Det var en kombination af flybilletternes pris og kilometerfradraget.

– Men det giver mig alligevel en nettoudgift på cirka 80.000 kroner på årsbasis, siger hun.

– Og hvis man sammenholder det med, at en pendler mellem for eksempel Falster og København faktisk har en nettogevinst ud af fradraget, så er der jo noget galt. Bor man på Falster kan det endda blive endnu mere givtigt, hvis man for eksempel deler en bil. De muligheder har bornholmere slet ikke, for det er kun kilometer på landjorden, der kan trækkes fra.

Tilbage på Hovedbanegården efter togturen her på perron 5 ankommer toget til lufthavnen.

Omsider ankommet til Bornholms Lufthavn bare køreturen til hjemmet i Rønne.

GODT INDEKLIMA – BILLIG OPV

VI VEJLEDER D
VARMEPUM
PASSER TIL DI

VI UDFØ
ÅRLIGT EFT

SNAK
MED OS!

Energivejlederen

K. Nyborg Har

Nexø: Grønnegade 2 · 1
Rønne: Skansevej 8 · 1
Bornholmernes el-installat

BORNHOLM

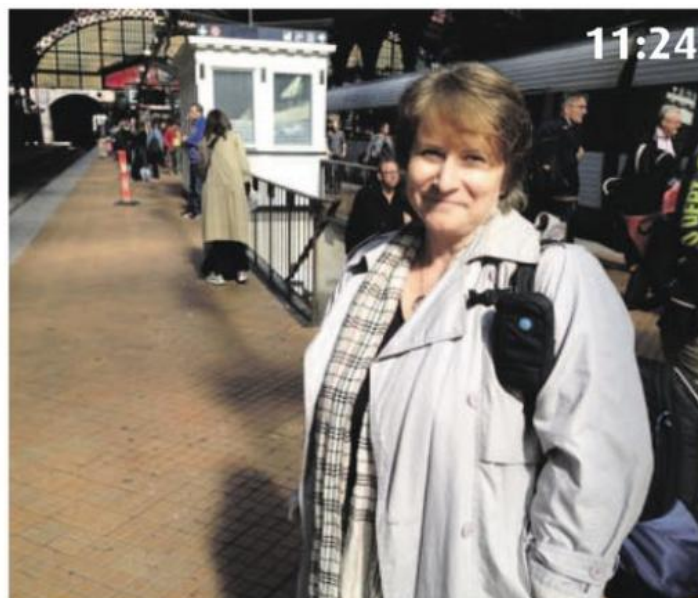
To flyveture og fire togture senere ...

I toget fra lufthavnen på vej mod Hovedbanegården.

I dobbeltdekkertoget mod Trekroner.

På Hovedbanegården. Om lidt kommer toget til stationen i Trekroner, en østlig udkant af Roskilde.

Det er dét, der gør det meningsfuldt at pendle. Det er et dejligt syn

Tejn El-Teknik

Tlf. 56 48 16 00

Elektrikerlærling søges

Tejn El-teknik søger en lærling til ansættelse snarest. Du skal være indstillet på at arbejde i en virksomhed med mange forskellige opgaver. Udover de mange private kunder vi har, servicerer vi også kunder inden for hotel, butik og sommerhusbranchen. Du vil også komme i kontakt med vindmølle- og bådinstallationer.

Tejn El-teknik er en afdeling af Knudsker El og der i perioder forekomme udstationering dertil.

Ansøgning: Sendes pr. mail til peter@knudsker-el. Ansøgningsfrist er fredag den 19. september.

Uddannelse: Elektriker med installationsteknik som speciale. Se mere om uddannelsen på www.ug.dk

 Knudsker • el

**Indretnings
specialisten**

KVALITET TIL RIGTIGE PRISER

**Lavpris
klinker.**

ONLINE SALG AF KVALITETS FLISER

**KVALITETSKØKKEN - BAD
GARDEROBER
BRYGGERS OG HVIDEVARE**

- Personlig og professionel rådgivning inden for indretning og ombygning
- Alt fra enkelte elementer til totalløsninger - Herunder udarbejdelse af tilbud, arbejdsbeskrivelser og tidsplan

40% 50% 75%
60%

